Η απειλή: νέες αλλαγές στην Παιδεία (Νατσιός Δημήτρης, δάσκαλος)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 17 Νοεμβρίου, 2010

«*Πάλιν Ηρωδιάς μαίνεται, πάλιν ταράσσεται*», έχεις την εντύπωση πως όλοι αυτοί, οι «δια βίου» αμαθείς και κενόσπουδοι, τίποτε άλλο δεν σκέφτονται παρά μόνο πως θα αποκεφαλίσουν «ό,τι παλαιόν, εγχώριον και ελληνικόν» απόμεινε στην πολύπαθη Παιδεία.

Στο «ΒΗΜΑ» της 7ης Νοεμβρίου διαβάζουμε ότι απειλούμαστε και με νέες αλλαγές στα σχολεία. Θα επεκταθεί το υποχρεωτικό ωράριο στα Δημοτικά ως τις 3 το απόγευμα, στο Γυμνάσιο ως τις 4. (Θα τρέχουν αλαφιασμένες οι μανάδες στα διαλείμματα, με ταπεράκια στο χέρι, για να ταΐζουν τα λιμοκτονούντα βλαστάρια τους. Εκτός κι αν επανασυσταθεί ο θεσμός των μαθητικών συσσιτίων ή δοθεί σε κάποιο άπληστο όρνιο κάποιας μορφής κέιτεριγκ, πράγματα, βέβαια, ανήκουστα για τις κανιβαλικές τρόϊκες). Μιλώντας στην εφημερίδα κάποιο στέλεχος του υπουργείου «δια βίου» αποκαλύπτει τρεις μελετώμενες καινοτομίες. (Οι πιο «τζαλαπατημένες» και κουρασμένες λέξεις του ελληνικού λεξιλογίου, τω καιρώ ετούτω, είναι τα επίθετα καινός και νέος. Και αυτό στο χώρα που γερνάει και οι νέοι θα είναι σε λίγα χρόνια, αν συνεχισθεί η δημογραφική απίσχνανση, είδος υπό εξαφάνιση). Πρώτη καινοτομία, όπως προείπαμε, η επέκταση του ωραρίου. Από το 2012 θα γενικευτεί, αφού δοκιμαστεί πιλοτικά σε 160 σχολεία. Το πρόγραμμα «θα γεμίσει» με δραστηριότητες, που μόνο στόχο θα έχουν να διασκεδάζουν τα παιδιά και να μην πλήττουν.

Δεύτερη καινοτομία: «*Οι μαθητές θα κληθούν στο μέλλον να…αυτοαξιολογούνται, να διορθώνουν μόνοι τα γραπτά τους, και να αναζητούν την λύση σε εκείνα τα κεφάλαια που τους δυσκόλεψαν*». Ερώτηση: το χαζοχαρούμενο ευφυολόγημα, η αυτοαξιολόγηση, τι σημαίνει; Ο δάσκαλος τι ρόλο θα παίζει;

Και πάλι το παιδί ως αντικείμενο δέους και λατρείας, ως προσκύνημα. Τέτοιες αξιολύπητες θεωρίες κατέστρεψαν τον ρόλο του εκπαιδευτικού. Ρήμαξαν τα σχολεία από την αποθέωση του παιδιού, την καταστρεπτική λογική του «πρώτα ο μαθητής», με παράλληλη υποτίμηση του δασκάλου. Αυτή η φανταχτερή φράση «πρώτα ο μαθητής», εξουδετερώνει και κάθε αντίλογο. Τι θα πει πρώτα ο μαθητής;

Κατεδαφίστηκε η σωστή ιεράρχηση των ρόλων, υποτάχθηκε ο δάσκαλος από φόβο, ραθυμία (και αμορφωσιά ενίοτε), στα ανώριμα «κέφια» των μαθητών και ιδού τα αποτελέσματα: μια γενιά γεμάτη μίσος για την πατρίδα που τους γέννησε, απελέκητη, απείθαρχη, πολέμια της πατρώας πίστης, χωρίς γλώσσα, έρμαιο των θηρίων, νοητών και φανερών.

Θέλω να μοιραστώ ένα εξαίρετο κείμενο που εντόπισα στο βιβλίο «προς αγιογράφον Ευάγγελον Μαυρικάκην» του Φώτη Κόντογλου (σελ. 40). Είναι από τα ωραιότερα που διάβασα για τη σακατεμένη σήμερα σχέση δάσκαλου και μαθητή.

«*Σήμερα φαίνεται ότι ο δάσκαλος μετατρέπεται σε εκπαιδευτικό, που περισσότερο διεκδικεί παρά διακονεί, που μεταδίδει πληροφορίες στη νέα γενιά, αλλά δεν έχει πρόταση ζωής. Και ο μαθητής γίνεται εκπαιδευόμενος, ο οποίος δεν θέλει να ακούει, δεν μαθαίνει να ακούει, αλλά να έχει άποψη για όλα και να κρίνει. Η εκπαιδευτοποίηση του δασκάλου και η απώλεια της ιδέας της μαθητείας μπορούν να αποβούν μοιραίες για την παιδεία μας. Γιατί ο δάσκαλος δεν αρκεί να είναι ειδικός επιστήμονας της αγωγής και παράγοντας της εκπαίδευσης, δεν φτάνει να έχει ανθρωπιστική κουλτούρα, πρέπει να έχει και το ήθος του δασκάλου, την ελευθερία και τη σοφία, που δεν αποκτώνται με την καλύτερη οργάνωση της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, αλλά είναι υπόθεση αληθινής μαθητείας, υπευθυνότητας και αυθυπέρβασης. Και γιατί η λέξη μαθητής κατονομάζει μια από τις σημαντικότερες διαστάσεις της ανθρώπινης ύπαρξης, την αλήθεια της σχέσης, της άσκησης, της υπακοής, του σεβασμού, της αγάπης για την πνευματική κληρονομιά μας. Δάσκαλος και μαθητής είναι κατάκτηση που θα έπρεπε να προσέχουμε ως κόρην οφθαλμού.*

Μαζί με τον δάσκαλο και τον μαθητή απειλείται σήμερα και η ίδια η έννοια της παιδείας ως ανθρωποποιίας, αφού, μέσα στη γενικότερη σύγχυση αξιών φαίνεται να κυριαρχεί ο χρησιμοθηρικός προσανατολισμός στον χώρο της εκπαίδευσης κα να απεμπολούνται αλήθειες ζωτικές για τον άνθρωπο και την ελευθερία του. Οι αλήθειες, που συγκλόνισαν τους Πατέρες και τους Μάρτυρες, τους αγωνιστές και τους ήρωες, που διέσωσαν το Γένος, δεν φαίνεται σήμερα να μας αγγίζουν. Χάνεται η αλήθεια ότι η Παιδεία αναφέρεται στην ικάνωση της νέας γενιάς να ανακαλύπτει νόημα ζωής και αξιολογικό προσανατολισμό μέσα από τη συνάντηση με τα πολύτιμα στοιχεία της παράδοσης, η οποία δεν είναι το δικαίωμα ψήφου των νεκρών, αλλά ανεξάντλητη πηγή νοηματοδότησης της ελευθερίας μας».

Παράδοση, θα συμπλήρωνα, είναι η ζωντανή φωνή των κεκοιμημένων. (Το βιβλίο εκδόθηκε από τον «Αρμό» το 1997).

Ας προχωρήσουμε όμως στις τυμπανιαίας μορφής καινοτομίες.

Τρίτη: Θα είναι το ότι οι δάσκαλοι και οι καθηγητές θα αποκτήσουν πλήρη ελευθερία,

στην αναζήτηση πρακτικών και νέων μεθόδων στην διδασκαλία των μαθημάτων τους». («Τραυλίζουμε τη γλώσσα και τη διάνοια» έλεγε ο Δ. Καντάρτζής και η παραπάνω - φυσαλίδα αέρος - διατύπωση εγγράφεται στους υποστηρικτές της). Συνεχίζοντας το ανώνυμο στέλεχος επεξηγεί τις πρακτικές και τις νέες, εμβρυακής μορφής θα λέγαμε, μεθόδους όπως θεατρικές παραστάσεις, εκδρομές και άλλα πρωτάκουστα (!!) πράγματα. (Καημός κι αυτός με την «θεατρική αγωγή». Έγινε και μάθημα. Προφανώς θα έχουν υπ' όψιν την σπουδαιότητα του αρχαίου ελληνικού θεάτρου. Στην αρχαία πόλη οι τραγωδοί θεωρούνταν παιδαγωγοί του λαού. Το θέατρο ήταν σχολείο του λαού. Οι επιγραφές των χορηγικών τριπόδων που διασώθηκαν, γράφουν: «Σοφοκλής εδίδασκεν», «Αισχύλος εδίδασκεν». Αυτά που γίνονται στα σχολεία, εκτός λαμπρών εξαιρέσεων, είναι γελοίες απομιμήσεις τηλεοπτικών σκυβάλων).

Βεβαίως οι ημέτεροι «συνήθεις χάσκακες» επιστράτευσαν και ξένους επιστήμονες για να μας αλλάξουν τα φώτα. Κυρίαρχο ρόλο συμβούλου ανέλαβε η Φινλανδή κ.Λάιλα Μακίνεν, η οποία ακτινογραφεί το εκπαιδευτικό σύστημα. Βρέθηκε η λύση, λοιπόν, για το άταφο πτώμα της παιδείας. Θα μας σώσουν οι ξένοι, οι ημέτεροι διαβίου φωταδιστές και οι νέες μέθοδοι. Κι ας φωνάζουν δάσκαλοι και καθηγητές για το γκρεμοτσάκισμα στου κακού τη σκάλα. Ποιος μας δίνει σημασία; Αποφασίζουν οι προσκυνημένοι «κοτζαμπάσηδες», συνεργούντος του αδιάφορου λαού.

Θα κλείσω με μια χαριτωμένη διήγηση που καταγράφει ο αγωνιστής του '21 Γ. Ψύλλας, στα «απομνημονεύματα του βίου» του (σελ. 286).

«*Ένας Θεσσαλός προεστός, εντελώς αναλφάβητος, χρησιμοποιεί το δάσκαλο του χωριού και ως γραμματικό του. Επειδή όμως ο δάσκαλος δεν ήταν σε όλα υπάκουος, ο προεστός προτείνει στην γενική συνέλευση των κατοίκων την απόλυσή του. Γιατί; ρωτάει εκείνος εμβρόντητος. Γιατί δεν ξέρεις γράμματα. Και ποιος το λέει αυτό; Εγώ! Απαντά ο προεστός. Γράψε τη λέξη βόδι να δούμε αν ξέρεις. Ο δάσκαλος έγραψε σε ένα χαρτί βόδι. Τότε ο προεστός ζωγράφισε σ' άλλο χαρτί ένα βόδι, το δείχνει στους χωριανούς - το ίδιο αναλφάβητους - και ρωτάει: Πέστε μου, ποιο χαρτί γράφει βόδι; Το δικό σου, απαντούν όλοι. Και έδιωξαν το δάσκαλο*».

Νατσιός Δημήτρης
δάσκαλος-Κιλκίς

(Πηγή: "Αντίβαρο")